

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó lap tulajdonos: Gászló József.	Egyesületi ára 4 fillér.	
Évesben: Negyedévre	5 korona.			Egyesületi és kiadóhivatal:	
Évesben: Negyedévre	12 "			Dobrecen, Csepél-u. 9. — Telefon	
Évesben: Negyedévre	5 "				

A nemzetiségek.

— jul. 21.

(S. N.) Hagyjuk kissé pihenni az udvartartási költségek most folyó vitáját, s vessünk egy pillantást vissza az újból aktuálissá vált nemzetiségi kérdésre, melylyel még a civilista során is olyan sokat foglalkoznak. Alapjában véve nem bánjuk, mert ez csak azt jelenti, hogy a kérdés tényleg létezik. Ha pedig így van, annál jobb, mentől alaposabban tisztulnak a nézetek s mentől gyorsabban tulesünk az egész kérdésem, amelynek pusztá létezése is betegség jele.

Hazánkban kezdet óta voltak idegen ajku lakosok és polgárok, de azért a nemzetiségi kérdés újabb keletű, csak a múlt század elején született, midőn az akkori hatalom ez uton is bénítani igyekezett a nemzet erejét, lelketlen bérencek pedig akadtak, akik az egyetértést konkolylyal megmérgezzék.

Addig békésen megfértünk egymás mellett és egymás között. Együtt dolgoztunk, küzdöttünk, örültünk és busultunk. Összebarátkoztunk, összeházasodtunk s különböző anyanyelvünk miatt soha semmi kellemetlenség se volt közöttünk. Nemzetünk szabadságszeretete és lojalitása mellett elég fényes bizonyíték az, hogy ezer éven át minden nemzetiség megtartotta nyelvét és sajátosságait, holott a régi exkluzív rendi alkotmány mellett elég alkalmunk lett volna a magyarosításra. Közjogilag se tettünk soha semmi különbséget: a nemesség nyitva volt más ajkuak előtt s a jobágyok közt végyesen voltak magyarok is.

Hasonló elvek vezettek az alkotmány megváltoztatásánál is, mikor a jobbágság eltörlésénél és a kártalanításoknál nem tettünk kü-

lönbséget a nyelvek és fajok között s bár később az idegen nemzetiségek egy része galádul visszaélt a nemzet nagylelkűségével, mert közös hazánk ellonségeivel szövetkezett, a nemzetiségi törvény meghozatalakor, épp a kedélyek megnyugtatósa és a bizalmatlanság eloszlatása végett, lojalitásunkban odáig mentünk, hol az állami egységtől már csak egy hajsza választ el.

A nemzetiségi kérdés tulajdonképpen e hajszából áll. Egyik rész elakarja metszeni, a másik nem enged, minthogy öngyikosságnélkül nem is engedheti. Akik mint Vlád Aurél és mások, sérelmeket emlegetnek, azok nép és világámitók. Itthon ámitják saját népüket, hogy mesterségesen szítsák elégtelenséget. Künn ámitják a világot, hogy megnyerjék a nemzetek rokonszenvét. Mind az elégtelenség, mind a rokonszeny eszköz volna azokhoz a célokhoz, melyeket a magyarok elnyomása mellett készített memorandumokban kitűztek, melyekért az alkotmány megkerülésével a bécsi császárnál deputációzni akartak s melyeket Magyarország földabroszána kiollózáásával papíron már meg is valósítottak.

Azt hisszük, hogy ahol ilyenek egyházi és társadalmi téren tervszerűen szervezett agitációk történhetnek s pénzintézetek útján a magyar föld elhódítása évtizedeken át folyhat: ott már nem a magyar elnyomásról és erőszakosságról, hanem sokkal inkább közöuyünk és élhetetlenségünkről beszélhetünk, mely ősi virtusainkat még abba a korba is áthoztuk, melyet a nemzeieszme és erőtömörülés dominál. S ha Vlád Aurél vádolja a közigazgatást, a közoktatástügyet s a magyar szabad elvüségét, mely a nemzetiségek egyenjogusításáról szóló törvény „lábbal tiprásával“ az aláh kaszinó

kat bezáratja, nem veszi észre, hogy ezekkel tulajdonképp beismeri államellenes üzelmeiket.

Mert a közigazgatás őrt áll a rend, az alkotmányosság és az államiság fölött, tehát utjában van mindazoknak, akik alattomban ezek ellen szövök hálóikat. Az állami iskolák ellensúlyozzák a felekezeti önkormányzat védelme alatt fölbujánzó államellenes szellemet. A magyar szabadelvüség pedig nem abban áll, hogy összedugott kézzel nézze lelketlen izgatóknak a magyar nemzeti állam ellen intézett aknamunkáját, hanem abban, hogy az alapjában becsületes népet ez izgatásoktól s ezek keserü következményeitől megóvja. Oláh kaszinót alakíthatnak akár minden községben. Amíg azok az igaz fölvilágosodás és humánizmus terjesztői lesznek, mi fogunk örvendeni nekik leginkább. De ha azok csak arra valók, hogy a nemzeti és állami egység alatt az aknákat szaporítsák, első kötelességünk az önvédelem.

A nemzeti egyenjoguság nem csak egyenlő jogokat biztosít, hanem egyenlő kötelességeket is követel. Tessék ez utóbbiakat szigorúan és hazafiasan betartani s az előbbiekre vonatkozólag sohasem lesz okuk panaszra. Mi még keztyüs kézzel dolgozunk más nagyobb és civilizáltabb európai nemzetekhez képest.

Nemzetiségi kérdés nálunk csak addig lesz, amíg hazafiatlan nemzeti ségek, vagy legalább nemzetiségizgatók lesznek. Állami erönk méltósága követeli, hogy ezekkel mi előbb végezzünk. De itt már huzzuk le a keztyüt, mert vaskézzel kell megtorolni az államellenes üzelmeiket. Akkor aztán csend lesz, békeség lesz. Addig nem.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.**

Emel az etvágyat és a testülyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellems szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 - kor. ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl éggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

— július 21.

Az Osztrák-Magyar Bank kormányzói állása. Az Osztrák Magyar Bank kormányzói állásáról Bilinsky lovag az ősszel le fog mondani. Miután az volna a szokás, hogy a banknál az osztrák kormányzót magyar kormányzó váltassa fel, most magyar részről is vannak pályázók e tekintélyes bankkormányzói állásra. Politikai és pénzügyi körökben beszélnek, hogy Széll Kálmán hosszabb ideig tárgyalta ez ügyben az illetékes körökkel de úgy látszik, hogy nem tudott meg-egyezésre jutni. Ugyancsak a pályázók közt van Láng Lajos volt kereskedelem-ügyi miniszter is. Van egy harmadik pályázó is, Lukács László pénzügyminiszter személyében, akinek legtöbb kilátása van bankkormányzói állás elnyerésére s akinek ekkor bekövetkeznék a magyar pénzügyminiszteri méltóságról való sokat emlegetett lemondása.

A nők egyenjogúságáról.

A legutóbb Berlinben lefolyt női nagy-gyűlés kimondotta a nők egyenjogúságát. Elveiket a nőkérdésről számos lap magáévá tette.

Tehát kimondották:

„Mi jögon nevezzük a nőket gyöngébb nemnek? Hogy ők nem gyöngébbek, mint mi, mutatja törekvésük az egyenjogúságra“.

Azt hiszem, e kérdéssel, azaz állítással nem szükséges bővebben foglalkoznom. Hisz minden józan gondolkodású ember tudja, hogy a nőt már a természet is gyöngébbnek teremté, mint a

férfit. Veszély idején, (nem a mai férfiakról beszélek, bár tisztelet, becsület a kevés kivételnek) mikor a férfi igazán elemében érzi magát, a nő reszket, fél; csupán könnyei vannak. De mit tegyen. Ha meg is van a lelki, hiányzik a testi erő: az izmok megtagadják a szolgálatot.

Lapozzuk csak a történelem leveleit. Van Szilágyi Erzsébetünk, de van Széchy Máriánk is. Így is kell. A nőnél a sziv uralkodik az ész fölött.

Menjünk tovább. Mit is mondanak egy más helyen:

„Miért legyen megtiltva a nőknek, hogy magasabb tanulmányokat végezzenek és ily módon jussanak kenyérkereseti forráshoz?“

Vitassuk meg e tételt. Okvetlenül szükség van e rá, hogy a nők szintén kenyérkereseti eszközt biztosítsanak maguknak? Erre bárki azt mondhatná: — Igen, mert nőül nem veszik őket s valamit csak kell tenniük.

Hol keressük e baj okát?

A nőkben . . . Ma a nők olyan igényekkel lépnek a világba, hogy azt a legjobb akarattal sem lehet teljesíteni. Mindenki több akar lenni, mint amennyi. Kiki a fölötteállót akarja, ha nem is fölülmulni, legalább elérni.

A szobaleány olyan kalapot visel, mint a „nagysága.“ És a legszegényebb varróleány boldogtalannak érzi magát, ha vasárnap délután bőrkeztüben és kalapban sétálva, az általa kiszemelt segéd ur nem „güsztihan“, hanem csupán alászólgája köszönt neki. Ha aztán egy vállalkozószellemű varrókisasszony, azaz „nagysám“ pártját főköttövel cseréli föl, akkor a „tekintetes asszony“ mellé cseléd kell. Mert ő — természetesen — csak nem márthatja hideg vízbe kacsóit. Vagy ha még akarná is, a háztartáshoz nem ért.

A keservesen megszerzett filléreket a rossz beosztás fölemészti. No meg aztán a hitelbe vásárolt „toálettek, fotelek, kanapék“ . . . Es meg van az alap a későbbi civódásokhoz, veszekedésekhez. Amikor aztán a férj még azt is észreveszi, hogy az imádott lény arcán az a szép rózsás-pír szintén pénzbe kerül. — És egymást átkozzák ezek a boldogtalan teremtetek.

Miért van ez így?

Ó, ennek nagyon is természetes alapja van. E lényeket a meg nem válogatott rosszul fölfogott regények tették ilyenekké. Ők nem tudják megbírálai, nem tudják a tanulságot levonni az olvasott dolgokból, hanem csak igényeiket fejlesztik s képzeletüket rossz gondolatokkal tölti meg azoknak esetleg léha irányzata. A természetesség hiányzik belőlük és azok az üres, hiu szívek nem képesek valami nemes, magasabb értelem befogadására.

Nézzünk most egy más családot.

A medikusnema ül az egyik, az ügyvédpapa a másik szobában. A gyerekek? Hátul a cselédszobában. És ott nőnek föl magukra hagyva azok a gyöngé, finom lelkületek. Ott szívják magukba, ott edződik szívükbe, lelkükbe az erkölestelenség, amit eltakarhat ugyan a külső máz, de azért bennük marad az örökre . . . Azoknak a szemlesütött, szendearcu angyaloknak rózsás ajkairól hallottam már oly trágár szavakat elhangzani, hogy jobbérzésű ember még az utolsó helyről kikerült cédát is arcuköpné érte. És hallottam már (mert nem voltak elég vastagok a falak) azoknak a magas kalapos, frakk-klakkos uraknak a szájából oly szavakat, hogy megundorodtam ettől a „művelt“ néptől. Annyira, hogy még az iszonyu reám, ha velük a szokásos kézszoritást el nem kerülhetem . . .

És ki ennek az oka?

A szigorú büntetés.

Irta: Jeanne Marni.

Faviers ezredes szeméből villogtak a szikrák:

— Már megint ön ellen van panasz, hadnagy? — kérdezte.

Pediouille hadnagy katonás merevséggel állt:

— Igenis! — ezredesem.

— Hát ez így lesz mindig?

A hadnagy nem felelt.

Faviers folytatta:

— Ezt nevezi ön katonás rendnek?

A hadnagy még mindig nem szólt egy szót sem.

— Feleljen!

— Ezredesem . . .

— Az a panasz ismét ön ellen, hogy ismét és folytonosan későn jár a kaszárnyába. . . Igaz ez?

— Igaz!

— Ezt ön ilyen nyugodt hangon mondja?

— Ezredesem . . .

— Hányszor késett el a lefolyt héten?

— Hányszor!

— Hányszor? Hányszor?

— Igen!

Az ezredes fel és alá kezdett jár-kálni az ezred irodában:

— No majd én teszek erről. Megértett?

— Igenis, ezredesem!

— Háromszor késett el . . . Persze, akkor érkezett a kaszárnyába, mikor a századja már kivonult, mi?

— Igenis!

— És ez a példaadás?

— Ezredesem . . .

— Mit mesél? Kifogásokat akar nekem mondani? . . . Ismerem már ezeket. . .

— Bocsánatot . . .

— Hallgasson! A legénység előtt ilyen példával jár ön, a tiszt? . . . Mióta hadnagy ön?

— Tizenegy hónapja!

— És tizenegy hónap alatt nem volt még ideje megtanulni a rendet, mi? Volt már büntetve!

— Nem, ezredesem.

— Nem?

— Soha életemben.

Az ezredes egy kissé engedékenyebb hangon kezdett beszélni:

— De hát mi lelta magát?

— Nem tudom . . .

— Akarom, hogy eljen, felérti?

— Igenis.

— Nos, beszéljen. Rossz társaságba keveredett?

A hadnagy arcán szelid mosoly ült ki:

— Nem.

— Hát? Szerelmes?

A hadnagy ismét elpirul.

— Ezredesem . . .

— Tudni akarom! Szerelmes?

Most már volt egy kis dac a hadnagy tekintetében.

— Igen!

— Ah, és emiatt rendetlen?

— Kérem! . . .

— Ne kérjen semmit. . . Persze, a ki szerelmes, az már jogot vesz arra is, hogy elhanyagolja a kötelességét. Mi?

— Nem, de . . .

— Semmi del . . . Hadnagy, most felszólítom arra, hogy a tiszta igazságot mondja.

Igenis!

— Kibe szerelmes?

A hadnagy tétovázóan nézett.

Az ezredes ismételte:

— Megértette a kérdést?

Meg!

— Nos, akarom, érti, akarom tudni, hogy kibe szerelmes, aki miatt ön nem

Mihalovits J. gógyszertárában a „Kigyóhoz“ Debrecen, főtér, a városházzal szemben

ajánlja Harmat arporát (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arc- vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható színben: fehér, rózsás, krém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő arporait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 60 fillér. Velupouder (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

Az anya! Aki nem ülteti gyermeke szivébe az erény magvát. Aki nem ad neki erős hitet: az erkölcsnek eme szilárd, rendületlen alapját. De hogyan is adhatna, mikor neki magának sincs. Hja, az orvosi, ügyvédi szigorlatokra készülődő nőnek erre sem ideje, sem kedve nincs. Nem is lehet!

Kísérjük el például az orvosnőt a boncoló-terembe és látni fogjuk szeméremérettől, undortól, borzalomtól és irtóvattal elfordulni — először, másodszer. De tizedszer már nem irtózik úgy. S három-négy hét múlva már ő is csak kísérleti-közegnek, tanulmánytárgynak fogja tekinteni a földetlen testet, amit előtte darabolnak... Brrrr... Amelyik nő ezt végig tudja nézni, tenni, — az nem nő többé. De férfi sem. Hanem a művelt XIX-XX. század „magas, fejlett kultúrájának” teremtménye, a férfino: az öszvér.

Vagy nézzük az ügyvédi pályát. — Azok a pörök, azok a válási és bűnügyi tárgyalások női léleknek valók?... Úgy hát akkor az miért lesz vétek, ha a nők szintén éjjeli tivornyákat s mulatóhelyeket fognak fölkeresni? Vagy tán az is szabad lesz? — Hisz egyenjogúak vagyunk!...

Ismétlem a kérdést: lehet-e ily nő anya?

Pedig azzá lesz. Azzá kell lennie. Ha nem egyiknek, úgy másiknak. Külömben kivész az emberiség... Ó, az ily nő nagyon is fejlett, nagyon is reális ahhoz, hogy a szent anyai hivatást átérezze.

Amazok nem képesek fölfogni, mivel nagyon is alacsonylelkűek maradtak; emezek meg nagyon is magasan szárnyalnak. Akár így, akár úgy, nem töltik be hivatásukat. Tudniillik, hogy családjuk élető lelke legyenek és annak tag-

jait a bennük összpontosuló szeretet kötelékével egybekapcsolják. Így aztán kiki másutt keres magának kárpótlást.

A fiu csak atyja példáját követi. Hogy a leány meg mivé fejlődik, kinek ily mestere volt? — Ez előtt a kép előtt hunyjuk be szemünket...

Mármost mi helyesebb? — Ha a nő magasabb tanulmányokat végez és elfoglalja a férfiak állását? Vagy marad annak, aminek Isten teremté: marad nőnek? Kinek műveltsége csak annyi, hogy férje nagyságáig ér. De szeretete, imádata családjá iránt határtalan és ezzel világít és áraszt szelid fényt szerettei számára az élet rögs, sötét útján!

Egy tanítónő.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 20.

Apponyi Albert gróf jelent ma meg a házban és hosszasan konferált az ellenzék tagjaival. Csakhamar hirtelen ment hogy a civilista körül folyó vitát most már rövidesen befejezik és a gróf már holnap megtarthatja záróbeszédét.

Az ülést Perczel Dezső elnök vezette: A jegyskönyv hitelesítése után nyomban a civilista felemeléséről szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására tértek át.

Bakó József ellene szól a javaslatnak, mert ez megint Bécs javára szolgál, a hol pedig egyre szidják, egyre gyalázzák a magyart. Aztán hol is van a magyar udvartartás? A királyi várakban senki sem lakik. Baglyok huhognak ott

és pókok szövik hálójukat. Nincsen olyan német, a kinek kedvéért megszávná ezt a javaslatot.

Kecskeméthy Ferenc: Ne is hidd!

Bakó József: Mindent a királynak és semmit a nemzetnek. Ez már igazán nem járja. A kiegyezés óta magyar udvartartás nem volt és most sincs. E szerint törvénytelenül adták oda azt a száz meg száz millió koronát az osztrák udvartartásra.

Hol az a boldog idő, a mikor a magyar királyok leszállottak a trónról és a magyar nép közé vegyültek. Hol az a boldog idő a mikor az egész világ klapot emelt Magyarország nagyjai előtt. Bizony elmúlt. A király és német között való birodalom volt csak papíron van meg. Pedig jó volna ha a király reverválna magának a magyar udvartartást mert a fiatal osztrák császárság zülésben van. Örök igazság az, hogy öreg fa árnyékában édesebb a pihenés. Nem fogadja el a javaslatot, mert, ki a milliókra számít inkább van szükség. Elég gavalósan fizettünk, ha a királynak eddigi fizetését hagyjuk meg. A kéveléses két milliót ne a civilista felemelésére, hanem iskolák építésére használják fel. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Ráth Endre dr. beszélt ezután. A kormány csak a dinasztia érdekét szolgálja, a nemzet érdekével nem törődik. Amitás azt hinni, hogy a nemzet és király között meg van az egyetértés. Sohasem volt meg, mert nem is lehetett. A dinasztia más a gondolkozása más az értelem. A királyok mindig nagyon sokat ígértek, de ígéreteikből mindig nagyon keveset teljesítettek.

A nemzeti értelemet mindig meg kellett hátrálnia a dinasztia akarata előtt. Lehetetlenségnek tartja, hogy a dinasztia elfogadja a civilista felemelését ettől a nyomorban sanyló nemzetől. Részleteket olvas fel a közoktatásügyi költségvetésből annak bizonyítására hogy számos kulturális intézményünk fejlesztését azért tagadja meg a kormány, mert nincs rá fedezet, a civilista emelésére azonban talált fedezetet a kormány. A javaslatot nem fogadja el.

Kecskeméthy Ferenc: Szintén a javaslat ellen beszélt.

Kecskeméthy után Ivánka Oszkár, majd Györgypál Domokos beszéltek a javaslat ellen; mire Pozsgay Miklós interpellációjával az ülés véget ért.

Petrarca.

Ma van hatszáz éve annak, hogy a Laura szonetek édes szavu költője, Petrarca született. Időben rengeteg távolság választ el bennünket tőle, gondolkodásban még nagyobb messzeség. Most már csak a süldő leányzók, kamaszodó gimnasisták ismerik azt a vérszegény rajongást, mely a szerelemet szines levegőből összeszűremelő ábránddá teszi, minden földiségtől megfosztva. Ma úgy érezzük, hogy az ilyen ábrándban csak annyi a valóság és az igazság, mint délibábnban s ezért a Petrarca poezise erőltetettnek, valótlannak tűnik fel előttünk. A maguk korában azonban az igazság

törődik a kötelességeivel. Feleljen, ismerem én azt a hölgyet?

A hadnagy szeméből egy kis hamiskás mosoly pattant ki:

— Igen! — felelte.

— Igen??

— Nagyon jól ismeri ezredesem!

— Én??

— Igenis.

— Talán valamelyik katonatiszt leánya?

Az.

Az ezredes fejében egyszerre derengeni kezdett:

— Talán csak nem...

— De igen! Juliette Faviers kisasszony.

Az ezredes szinte gépiesen mondotta utána:

— A leányom.

A hadnagy most már lelki nyugalommal beszélt:

— Szeretem őt.

Az ezredes helyénvalónak tartotta, hogy szigorú legyen?

— Hogy meri ön ezt ilyen nyugodtan a szemembe mondani?

A hadnagy kedvesen arrogáns lett:

— Boesánatot ezredesem, nem tudom elképzelni, miképp mondjam ezt gyan.

Az ezredes kiabálni szeretett volna erre a beszédre, de legjobb akarat mellett sem talált egy szót sem a hadnagy mondatában, amelybe bele tudott volna kapaszkodni.

Hirtelen ridegségbe esapott át.

— Hát majd ezt a kérdést elintézzük. De ez egészen külön kérdés... A hanyagságért szigorúan meg fogom büntetni... Szigorúan, irgalom nélkül... Belibbent a szűkre ezredirodába a tavasz: Juliette.

— Mit keressz itt? — kérdezte hidegen Faviers ezredes.

A lányka hamiskásan mosolygott:

— Csak úgy véletlenül volt erre felé dolgom.

— Csak úgy véletlenül?

— Persze. De nem bántam meg, hogy be jöttem hozzád...

Az ezredes nézése csupa kérdőjel lett:

— Nem bántad meg?

— Nem!

— Hogy hogy?

— Látom, hogy a hadnagy urat magad elé citáltad édes apuskám. Hát én esetleg mentő tanuja lehetnék.

Faviers elkacagta magát:

— Hadnagy ur, máskor ne mászkáljon későn a kaszányába!...

Törlesztéses és egyéb kölcsönök
Harstein Kálmán jelzőlog kölesön irodája,

a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl ki o o o o o o o

Debrecen, Piac-utca 83. szám.

erejével hatottak ezek a költemények. Mert haldokolva bár, élt a lovagvilág, mikor komoly urak életre halálra viaskodtak az imádott hölgy egy szallagjárt és a földfeletti magasságra emelt ideál egyetlen egy mosolya derével ragyogta be a trubadur egész életét.

A mi időnkben realisabb lett a szerelem és mi már mosolygunk ezen a naiv kisigényűségen. Nem a nő, a szerelem sülyedését jelenti ez, sőt ellenkezőleg azt jelenti, hogy a nő végre ember, a szerelem pedig emberi érzés lett. A lovagkor tulzó eszményítése visszahatás volt az ókor durva érzékiségével szemben, mely a nőben csa élvezeti tárgyat, adás vevésre alkalmas cikket keresett. A középut, az igazság, a természetesség utja a mienk, mikor velünk egyenlőnek tekintjük a nőt, aki segítő élettársunk, nem a mélység, nem a magasság lakója, hanem hozzánk hasonló földön járó valóság.

Gondolkodásunk ilyen természetéből folyik, hogy a hatszáz évvel ezelőtt élt trubadur verselése idegenben előttük, mint amilyenek a kétezerévesnél régibb görög klasszikusok. A görög nagyon szerencsés kézzel olyan vonásokat örökítettek meg kortársaik jelleméből, mely általános érvényű és egyetemes emberi. A Sophokles, Euripides tragédiák azért ma is igazak és megkapók. Petrarca költészete ellenben kora felszínes eszméiben gyökerezett és a korszellem változásával hatástalan lett, az új szellemmel szemben idegen trubadour poézis. Kétségtelesen élesíti idegenkedésünket e szonettek iránt a Petrarca korában divatozott mesterséges forma a tulhalmozódó homályos klasszikus képek érthetlensége is. Annak azonban, hogy Petrarca már az irodalomtörténeté, mégsem a forma, hanem főképen a tartalom az okozója.

Az utókor emlékezése pedig talán egyetlenegy nagysággal sem bánt olyan kegyesen, mint Petrarcaéval. A szonettek pedáns tudósokon kívül más aligha olvassa ugyan, de Petrarca és Laura nevét mindenkori ismeri. Petrarca egyesítője lett a szenvedő, lemondó eszményi szerelemnek s ezen az idealizálásán az sem változtat, hogy a költő 40 esztendőn keresztül tartó epekedése dacára gyöngéd viszonyban állott egy másik nővel, akitől egy fia és leánya született. Laura pedig mindmáig az álomszerű női ideál, a szeplőtlen égi tisztaság típusa. Bárha a maga korában ugyanolyan tiszteletreméltó családanya volt mint más, aki 11 gyermeknek adott életet. Soha sem hiányzik belőlünk az eszmények felé törekedés, a földi élet göröngyös utjain felülemelkedés vágya. S az utókor különös kedvét találta abban, hogy ilyen irányu hajlamait a Petrarca és Laura emlékének való áldozással kielégítse.

Nem érdem nélkül való ez a rokonszeny. Petrarcaétól igazságosan nem lehet megtagadni az elismerést. A trubadur világ megértése sok tekintetben érthetetlen volna az ő poézisének ismerete nélkül. És ő nemcsak költő volt, hanem kitünő tudós is, aki mint kiváló humanista irányt szabott kora tudományosságának és nevelésügyének. Mindenesetre azoknak egyike, a kiknek nevét legméltóbban örökítette meg az irodalomtörténet.

(B-a)

KÖZIGAZGATÁS.

× **Vármegyei közgyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága a vármegye nagytermében, 1904 évi július hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: A m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak 39.901—1904. sz. alatt, az 1904 és 1905 években államsegélyvel kiépítendő törvényhatósági közutak kijelölése, a vármegye utalajából e célra rendelkezésre álló fedezeti összegnek megállapítása és az ennek leszámitása után mutatkozó hiány pótlására szükséges államsegélynek számszerű meghatározása tárgyában kiadott rendelete, ezzel kapcsolatosan az alispánnak az 1904—1908 években kiépítendő törvényhatósági utak kijelölése; az utalajnak az években rendelkezésre álló fedezete megállapítása és az évenként szükséges államsegély összegének meghatározása tárgyában tett előterjesztése.

Ali páni jelentés a törvényhatósági közutak kezeléséhez szükséges gőzhenger beszerzése tárgyában kötött szerződésről.

H I R E K.

N y á r i s é t á k.

— Néhány szó a jó anyákhoz. —

Egy szörnyű tragédia játszódott le a Kuria szállóban. Egy szerelmes pár halálra szánta magát. Töltött revolvereket vettek magukhoz azon célból, hogy eleméztik magukat. Eddig értjük a dolgot, hanem amit ezen felül tettek, a már hajmeresztő cselekedet volt. Leöntötték ugyanis az ágyakat petrolummal és égő gyertyákat raktak az ágy alá. Mikor már tüzet fogott az ágy, eldördültek a lövések és az ajtót betörő személyzet már csak összeégett hullákat talált.

Egyszóval elértük azt az időt, midőn a megtévedt elmék valóságosan mesterkednek az élet elpusztulásában. Hová vezet ez az abarvació? Hol van erre az orvosság és lesz-e gyógyító halzsum e szeles földtekén, mely az emberiség sebeit valaha begyógyítja? Eljön-e az idő, midőn az emberek le tudnak mondani szenvedélyeikről és megtanulnak küzdelelni és dolgozni? Visszatér-e valaha az emberek lelkébe a bizalom és a vallás szelidítő hatalma meg fogja-e óvni a gyarló világot a Nirvána esztelen keressésétől.

Keresem a mai ember anyagban az erőt, a lelki egyensúly fentartó, vigasztaló, gyámolító erejét és nem találok. Keresem a lélek virágát, a férfi díszét: a nemes ambiciót, de ennek nyomát is eltüntette a szenvedélyek vihára. Keresem a nők ezreiben a főnséget, nemőknek ékességét és kénytelen vagyok bevallani, hogy ma már kevés angyal jár a földön. Keresem az eszményt, az ideálok szeretetét és ezek helyett az emberi szivek millióiban csak a hitvány önörög dudváira akadok. Keresem a családi élet békés templomát, e templom tiszta ol-

tárát és helyette a családi élet romjait találok, puha fészket a boldogságos életnek felperzselte a bűn zsarátnoka. Keresem a gyermekben a gyermeki szív egyenességét, szívén az ártatlanság hófehér köntösét és eltakarom arcomat, hogy ne lássam a jövőt, mely ennek a világnak vállain épül fel. Keresem a vallásos meggyőződést, a hitet az emberek lelkében és gondolkozásában, de a félig megfagyott sziveket már nem tudja megmelegíteni az Istenség gondolata.

Megfázott az emberek lelke. A haladás szélrohama előtte nemesebb érzésünk virágait. Szedett szőlő, nap heve alatt elpusztult avar lettünk, lomb nélküli való fa. Élvezet a jelszavunk, ez az életcélunk és a munkát is csak annyiban szeretjük, amennyiben is valamelyes módot nyújt az élvezetek megszerzésére. Vigan, gond nélkül haladunk virágos mezőkön, szirtes meredeken, tátongó mélység szélén és mikor elhal a nevetés ajkainkon, mikor elhervad a virág és fenéig isszuk az élvezetek serlegét, megmaradt filléreinkből szerzünk egy gyilkoló eszközt és elküldjük kiégett lelkünket a másvilágra. Hadd csapjon itt a család, az özvegy és a gyermekek felett a nyomor örvénye és hulláma, csak annak a zaklatott szívnek legyen meg a pihenése, mely nem tudta megtanulni, hogy az élet a köteleesség utja.

Mindezen a bajokat az emberek a korszellemnek tulajdonítják. A korszellem azonban olyan, amilyen az emberek. Másnép kell formálni a korszellemet az emberek nevelésében. Új, egészséges gondolkodásu, finomabb érzésű vallásos egyéneket kell nevelni a családban. Amilyen a jelen gyermeke, olyan lesz a jövő társadalmá. A társadalmat és ennek megrentott korszellemét csak a családi nevelés változtatja meg. Főnséges munka vár e kiégett mezőn az anyákra. Ha sikerül nekik a családi élet személyében a köteleességek, eszmények szeretetének oltárt emelni, akkor megváltozik a mostani élet szomorú képe. Addig azonban napról-napra sötétebb bűnök burjánznak fel, ezer meg ezer család életboldogsága borul gyászba az élet eldobásánál, és millió elégedetlen szív fog vágyódni az elmulás után.

Édes anyák! Hozzátok szól ez írás. Elolvassván azt elmélkedjétek és szeretettetek világánál keressétek meg azt az ösvényt, melyen haladva egy jobb, nemesebb és boldogabb társadalmat teremthettek.

* **Tisehov.** Zsidó hitfelekezetű polgártársaink, ma gyászünnepet ülnek. A zsidó naptár szerint, ma van Ab hó kilencedike. Ez a nap ősidőktől fogva szerencsétlen oapja volt a zsidóknak. A hagyomány szerint e napon adták el Jákob fiai testvérüket, Józsefet. E napon hirdette ki az isten, hogy a zsidók nem, csak majd ivadékaik mehetnek le, az Igéret földjére. Ugyancsak e napon rombolták le a babylonaiakok az első jeruzsá-

lemi templomot s ugyane napon a második templomot a rómaiak. 1492-ben, e napon üzték ki a zsidókat Spanyolországból. Zsidó polgár ársaink, e sok csapás emlékét böjttel ünneplik meg.

* **Tisztviselők szabadságon.** Kocz Ákos tiszteleti tanácsnok, közlevéltáros ma kezdte meg harminc napra terjedő szabadságidejét. Ezen időt itthon fogja tölteni és a városi könyvtárt fogja rendezni úgy, hogy az a jövő hó végével teljesen rendben lesz, szakok szerint csoportosítva az e célra készült díszes szekrényekben. — Ugyancsak ma kezdte meg dr. Szentpály Béni ker. orvos 14. és Vetéssy Béla rendőrfogalmazó 30 napos szabadságát.

* **Zicherman Herman temetése.** Tegnap délelőtt temették el a legrégibb lapnak, a Debrecen—Nagyvárad Értesítőnek kidőjtjét: Zichermann Hermant. A temetésen gyászoló családján kívül megjelentek tisztelői és barátai. Ott voltak a debreceni újságírók is testületileg, hogy kifejezzék részvétüket az elhunyt iránt. A temetésen az énekkar gyászéneket énekelt, majd Kuti Zsigmond elemi iskolai igazgató tanító bucsuztatta el az elhunytat, a szív kegyeletes érzésével mondva el a boldogult érdemeit. A beszéd után feltették a sokat szenvedett porhüvelyét a gyászkoosra és kivitték pihenőre az izraelita temetőbe. Nyugodjék békével!

* **A kis árva temetése.** A debreceni jótékony nőegylet Stefánia árvaházának kis halottját: Szabó Rózát kis társnői részvétel mellett eltemették. Megható látvány volt, midőn az árvák megsiratták kis társukat, kit huszonnégy órai betegség után ragadt el a halál. Koszorukat is láttunk a koporsón, mely a jó kis leány ártatlan arcát eltakarta. A kis árvák most is el-el szomorodnak, ha a kis Rózára gondolnak, kit egyetlen érzéssel szeretett az árvaházban mindenki.

* **A bábák vizsgálója.** A helybeli m. kir. bábaképző intézetben, tegnap volt a vizsga, a kiküldött kormány biztosok jelenlétében. Vizsgára ment 35 növendék, kik mindannyian sikeresen vizsgáztak és oklevelet nyertek. A növendékek Kenézy dr. igazgató tanárt óriási babérkoszorúval a tan rokat pedig egy-egy csokorral lepték meg. Az új tanfolyam csak az ősszel fog megyni.

* **Vendéglősök és kávéosk választmányi ülése.** Tegnap délután tartott választmányi ülést a vendéglősök és kávéosk ipartársulata, a melyen 12 igen fontos ügyet intéztek el. Többek közt elhatározták, hogy a pincérek kioktatása céljából még egy szaktanári és több pincériskolai tanítói állást létesítenek. Továbbá felkérlik az összes vendéglősöket és korcsmárosokat, hogy záróra után ne tőrjék meg helyiségekben a pincérnövendékeket. Miután pedig az összes korcsmárosok, kikre nézve a záróra a régi rendszer szerint állott még fenn, vendéglő ipart váltottak, fel fogják ezeket szolítani az ipartársulatba való belépésre. Az ülés, amelyen Polster Rezső elnökolt, még több fontos tárgy elintézése után bezárult.

* **Felhívás.** Felhívjuk mindazokat, kik felejtethetetlen emléki *Rehák Rózi* kisasszonyunknak tanítványai voltak, hogy

koszorujának költségeihez adományokkal hozzájárulni sziveskedjenek. A pénzt a Svetits intézetbe vigyék, hol azt egyik tisztelendő nővér összeszedi. A koszorut a tanítványok nevében a t. nővérek fogják megrendelni és elküldeni. Ugyanide gyűljenek f. hó 21-én délután 5 órára, s majd a temetési menethez csatlakoznak.

* **Utóállítás.** Tegnap délelőtt a Pavillon laktanyában katonai utóállítás volt. Negyvenöt hadköteles állott elő, kik közül tizenkettőt talált a bizottság katonai szolgálatra alkalmasnak.

* **A morfiüm jubileuma.** A leghathatósabb gyógyszert, az idegizgató morfiümot száz évvel ezelőtt találta fel Sertürner Frigyes Ádám, aki kezdetben egy előkelő gyógyszerész laboransa volt. A morfiüm azóta minden tekintetben sok fájdalmat gyógyított meg. Az orvosdoktorok kezébe fegyverül szolgált a betegség gyótreimeinek megfékezésére, a laikus ellenben visszaélve vele szintén fájdalmait enyhítette, siettetve halálát. A morfiüm faltalálóját később a jénai egyetem tiszteletbeli doktorává választotta.

* **Pályázó iparosok.** A m. kir. honvédség 1905 évi bakkanos szükségletének beszerzése, illetőleg szállítása iránt hirdelt pályázat f. hó 15-én lejárt s a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál a következő iparosok és alkalmi szövetsézetek nyújtották be a pályázataikat.

1. Takács Gábor és tsai Debrecen 41 iparos, 2. Kakuk József és tsai Kunzentmárton 19 iparos 300 bór bakkanos és könnyű bakkanos 200 pár, 3. Huber József és tsai Rónaszék 4 iparos, 4. Fejes Mihály és tsai Jákóhátmán 31 iparos, 5. Manzel Márton és tsai Jászladány 11 iparos, 6. Váci András és tsai Jászberény 12 iparos, 7. Acs Gábor és tsai Jászberény 82 iparos, 8. Tóth Mihály és tsai Jásztelek 17 iparos, 9. Turner Mihály rónaszéki lakos 1 iparos bór bakkanos 150 pár.

* **Verekedés.** Csinos kis botránny rögtonzótt tegnap délután Matej András és Veisz Andor a Csapó-utcán. A nem békés szomszédok nem a fülemile szón veztek ugyan össze, hanem meglesz a per, mert Veisz panaszt emelt Matej ellen súlyos testi sértés címén. Ez esethez csak annyit jegyzünk meg, hogy — bár nem vagyunk barátja a botránnyak — ezáltal igen okosan cselekedtek, amennyiben szemfüles riporterünknek úgy sincs sok hira az ugora szezonban.

* **Aki a rendőrt szidja.** Kerekes Sándor 160 számú talyigás egy darab hust mutatott a Csapó utcán a rendőrnök s azt állította hogy a hus bűdös. A rendőr a kerületi orvoshoz útasította, amiből szövélt lett. A talyigás leszidta a rendőrt, aztán elvágtatott tüzes paripáján. A rendőr jelentést tett, a talyigást megcsipték, meg is büntetik. A dologban az a legérdekesebb, hogy a hus — mint az orvos vizsgálata igazolta — nem volt egészségtelen s a talyigás csak a rendőrt akarta megbosszantani, mert emiatt a rendőr miatt egy kihágásért már büntetést kapott.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következő haláleseteket jelentették be: Mányó Pál róm. kath. 4 hónapos, Zichermann Herman izr. 72 éves, Hárfá Sándor róm. kath. 55 éves, Pipák Ferenc ev. ref. 5 hónapos. Rebák Rózsika róm. kath. 21 éves, Lakatos Juliánna gör. kat. 38 éves Fábrián János gör. kath. 7 hónapos, Erdős Zsófia ev. ref. 14 hónapos.

* **Az Örzse csókja.** Egy gömörme-

gyei városkában történt. Nagy komaság volt egy uri embernél. Magas volt a hangulat. Bodrogi uram nagyon beszédett a jófajta putuoki vinkóból. Mikor már Bodrogi uram nagyon oda volt, egy jólelkű barátja megsajnálta és hazakísérte a szomszédban levő lakására, de nem zörgetett be Örzshez, Bodrogi uram feleségéhez, mert félt a nyelvtől. Elhelyezte tehát az elázott magyart a tornácra levő hárs-ágyra, aki ott menten el is aludt. A Sajó kutya ott ült mellette a földön, majd pedig odament gazdájához és megnyalagatta. Bogrogi uram feleségével s haragosan mondja:

— Hagyj békét, Örzse, most ne csókolgass!

* **Eltűnt énekes.** A debreceni izr. kántor énekkarának egyik szép hangú tagja, a tizenkét éves Schvarcz Márkus tegnap este eltűnt. A kis énekest más kántor hívta magához s valószínű, hogy a fiu szzal ment el. Az eltűnt kis énekest keresik.

* **Gyűlés.** Az iparostanone felügyelő bizottság folyó hó 22-én délután 5 órakor saját helyiségében ülést tart. A gyűlésen Bészler Károly elnököl és előreláthatólag igen népes lesz, amennyiben már napokóta az egész választmány lázasan készülődik a tárgysorozat megvitatására. Tárgyak: folyó ügyek.

* **Tűz a fővárosban.** Budapestről jelenté tudósítónk: Ma reggel fél 3 órakor Feivel Lipót háztulajdonosnak az Erzsébet királyné-ut 38 szám alatt levő jégverma kigyuladt. A tető meg szalmából való volt, nagy lánggal kezdett égni. A tűz zsarátnokot a szél szerte horta és ez felgyújtotta a szomszédos fákamarát, istállót és disznóolat, amely szintén Feivel tulajdona. Az istállóból a lovakat sikerült kimenteni, a disznóolatban azonban két disznó bennégett. Mentés közben Pető József 39 éves vendéglős meg is sebesült. A mentők súlyos égési sebével a Rókuszkórházba vitték. A tűzoltókat már csak akkor értesítették, amikor a veszedelem kiterjedt a szomszédos helyiségekre is. Kivonult a VI. kerületi és önkéntes tűzoltóság, amely megfeszített erővel reggel 5 óráig dolgozott a veszedelem elfolytatásán. A lovak kimentésében Papp Aurél rendőr tüntette ki magát. A tűz valószínűleg gondatlanságból ered. Két kocsis ugyanis éjjelután két órakor égő gyertyával járt az istállóban és valószínűleg a gyertya lángjából származott a tűz.

* **Géptulajdonosok figyelmébe.** A gőzerő, vagy ennek megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgéptulajdonosok a gépek üzemelésénél kötelesek egy kifogástalanul záródó horganybádóg, vagy keményfából készült szekrényt a 2150—1904. számú belügyminiszteri körrendeletben felsorolt gyógyszerekkel ellátva tartani, s az első segély nyújtása eső sorban a gépészt, s egy munkást kitanítani. Az ezen rendelkezés ellen vétők szigorúan megbüntettetnek.

* **Kávéház megnyitás.** Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséggel hogy az Angol királynéhoz címzett kávéházamat teljesen ujonnan minden kényelemre berendezve átalakítottam és ma csütörtökön július 21-én Rácó Károly hírneves zenekar személyes közreműködése mellett megnyitom és a t. c. közönség partifogásába ajánlom szórakozásról valamint hűsítő italokról és Büfféről egész éjjel gondoskodva lesz teljes tisztelettel Hauer Bertalan angol királyné szállodás.

* **Prévost az asszonyi szépségről.** Marcel Prévost, az asszonyok nagy is-

merője és kegyeltje, nagy gorombaságra merészkedett a párizsi Figaro vezércikkében. Kikiáltotta világgá, hogy — pusztul a francia faj szépsége. Nincsenek már szép asszonyok Párizsban! . . . Ennek a vezércikknek az elolvasásakor bizonyára sok ezer manikűrözött kéz csapódott össze a méltó felháborodás haragjával. Így megsérteni egész Párizst! Ilyen udvariatlannak lenni az udvariság hazájában!

A szépség csődjét nem lehet tagadnunk — írja fájdalmasan Prévost. — Hol vannak azok a szépségek, akiket Mme de Récamier körül apáink apái láttak? Az a sok szép nő, akik még a szalonjainkban láthatók, egytől-egyig külföldi nők. S valóban, ezek mellett az amerikai nők mellett a párizsi asszonyok sárgára festett hajukkal, plasztika nélkül való természetükkel és eltorzított mosoly arcukkal, nagyon szomorú jelenségek. Nincsen már hivatásos szépünk, aki — mint Jules Grévy elnökségének idején — az elnöki palota ünnepélyeit személté megjelentetésével tegye felemelővé. Vigasztalásul azonban azt is kijelenti Marcel Prévost, hogy nemcsak a női szépség van kivezében, hanem a szép férfi is. Ha végigmegyünk a boulevardokon, vagy körüljárjuk a szalonokat, csinos férfit alig látunk! tökéletes szépet azonban egyet sem.

S amikor ezt a szomorú ténytet konstatálja a francia író, hozzáfűzi azt a megjegyzést, hogy valóban szükség van a Rigókra s nem lehet csodálni, ha ezeknek sikerük van. Valóságos veszedelem ma a szép férfunak Párizs városa, tönkre imádják a nők. Ha igazi férfiszépség kerülne a mai csunyak közé, úgy kellene tennie, mint annak a 16. századbeli florenci Spurinának, aki eltorzította az arca szépségét, mert az életét kezdte féltetni a szépsége miatt.

* **Meglopott szobaasszony.** A napokban a Bika szálloda szobaasszonyától elloptak 34 koronát pénztárcáscsónál. A nyomozást megindította a rendőrség s Bikfalvi rendőrbiztos kinyomozta a tolvajt. A pénzt Korcz Eszter cselédleány lopta el, ki bejelentetlennél Budai Sarolta vasalónő Meszena utcai lakásán lakott. Bikfalvi biztos ügyes nyomozása által tegnap megkerült a lány. A pénzt már nem találták meg nála; saját állítása szerint elmulatta. A tolvaj cselédet átadták az ügyészségnek, Budai Saroltát pedig azért büntetik meg, mert bejelentés nélkül tartott lakót.

LETZTER IOZSEF fényképészes-festészeti és fényképésznagy-tási műterme, Piac-utca 44 dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

Angol zephir turistaing 2 frt Feketénél.

TÁVIRATOK.

A japán-orosz háború.

Pétervár, július 20. A hivatalos lap azt jelenti a Vjborg-féle ezrednek tegnap Novgorodban történt megtekintéséről, hogy a cár beszédet intézett a tisztékhez, melyben abba vetett bizalmának adott kifejezést, hogy a távol keleten,

mint mindig, megszerzik uralkodójuk köszönetét és méltók lesznek a nevére, a melyet viselnek vállaikon. A katonáknak azt kívánta a cár, hogy a hazáért való küzdés után egészségesen térjenek vissza.

London, július 20. A Reuter-ügynökségnek jelentik Dasicsaoból 18-áról: A helyzet változatlan. Az orosz előőrsök mintegy 15-20 vésztnyire állanak innen. Tegnap kisebbeszerű előőrsi csatározás volt, de a japánok különben csöndesek. Orosz kémeik jelentik, hogy a japánok dél felé vonultak vissza.

London, július 20. A Times arról értesül Tokióból tegnapi kelettel, hogy a Liao folyó melyen egy orosz ágyúcsászád és egy torpedónaszádromboló van, hirszerint három japán torpedónaszádromboló elzárta. A Times másik tokiói jelentése szerint az oroszok Korea északi részében utakat készítenek és a Tumen folyót áthidalják. Különböző is készülődnek, miből nagyobb csapatok érkezésére lehet következtetni.

London, július 20. A Daily Chronicle jelenti Inkauból: Oku tábornok Kaipingban megerősítésekre vár, melyek hét japán cirkáló védelme alatt Port-Arthurtól északra szállanak partra. E hétre jelentékeny események bekövetkezését várják. Az orosz rubel értéke csökkent.

Pétervár, július 20. Az orosz távirati ügynökség jelenti Liaojangból tegnapi kelettel: Az jelentik Tkavuanból, hogy Brois Vladimirovics nagyherceg résztvett a július 16-iki ütközetben.

Pétervár, július 20. Az oroszok heves szuronytámadással kizavarták a japánokat földönt állásukból Fön suilinből.

London, július 20. Seiveicolilon mellett tizezer japán megtámadott ötezer orosz. Tüzes harc fejlődött ki a hadtest között, amely az oroszok csufos vereségével végződött. Az oroszok nagy veszteséggel vonultak vissza.

Bérharc egy bányában.

Annavölgy, július 20. Az annavölgyi bányában a bányamunkások azt követelték, hogy két felügyelőt elbocsásanak. De mivel az igazgatóság ezt nem teljesítette, az összes munkásság megszűntette a munkát.

Órissi zivatar.

Budapest, július 20. A Filippiniszigeten óriási zivatar és felhőszakadás volt, melynek több száz emberélet is áldozatul esett.

Tüzvészek.

Dardanellák, július 20. A görög városnegyedben a tűz 40 házat pusztított el. Sok család hajléktalan lett.

Szatmár-Németi, jul. 20. A rekkenő forrásokban tegnap kétszer volt tűz a városnak ugynevezett németi részében, a honvéd utcában. Először három ház, majd néhány órával később öt ház égett le. Az aggodalmat növelte a víz hiány.

A tűzoltók télenül álltak a tüzzel szemben, melyet alig lehetett megközelíteni. Szatmárhegyen, a város egyedüli kirándulólhelyén és nyaralótelepén, hol vagy 300 család tölti a nyarat, egyáltalában nincsen víz. A közönség mind hazajön, mert már a mindennapi vízszükségletet sem lehet beszerezni.

Togo halálhíre.

London, július 20. Egy chicagói lap a Chicagó Daily-Neus ontungi távirata nyomán tegnap itt is elterjedt a hír, hogy Togo japán admirális meghalt. A sokszori hír hallatára a Daily Telegraph táviratot két kiküldött haditudósítójától, skitől az éj folyamán azt a választ kapta, hogy Togo admirális haláláról szóló hír, melyet csifui kínaiak kolportáltak, tévedésen alapul. Nem Togo haláláról van szó, hanem Togiló japán ezredes haláláról.

Tokió, július 20. A Roszija, Rurik és Gromoboj nevű orosz cirkálók a Dzsugari tengersizoron át a Csendes Óceánba vontak és a tengersizortól keletre értek egy japán hajót, melynek sorsa ismeretlen.

Gabonatözsde.

Budapest, július 20. Buzakinát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 38,000 métermázsa került forgalomba változatlanul nyugodt áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő szeles.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Fölmentett tanúk.** A járásbírósnál lefolyt becsületsértési pörben szerepeltek tanuként özv. Selmezi Mihályné, Gömöri Mihályné és Szóke Károlyné. Állítólag hamisan vallottak, amiért aztán a vesztes fél beperelte őket. Tegnap állottak a törvényszék előtt hamis tanúzás büntetésével vádolva. A tárgyalás során az ügyész a vádat eljettette. De a sértett képviselője fölvetette. A bíróság ezután fölmentő ítéletet hozott, amit a sértett képviselője megfölebbezett.

§ **Verekedő munkások.** A téglavető munkások nem valami jóbarátságban élhettek egymással, mert folyton verekedtek. De legverekedőbb természetű volt Pásti Imre és Gellén Sándor. Anynyira, hogy az egyik legutóbbi verekedésből kifolyólag súlyos testisértés büntetésével vádolva állottak a törvényszék előtt. A bíróság 8-8 napi fogházzal büntette mindkettőt. Az ítéletet Gellén megfölebbezte.

§ **Hűtlen rokon.** Nem valami kiváló mintaképe volt a rokoni hűségnek ifj. Balla Márton. Ezt ama tettével igazolta, hogy mikor egyszer nagybátyja egy nyugtát adott át neki, hogy azzal négy koronát vegyen föl, ő azt 14 koronára javította ki. Talán nagyon méltatlanul, kicsinynek találta az összeget. Igen ám, de ezt a csekélyke javítást a büntető-törvény szigorú betűje magánokirathamisításnak minősítette. Ifj. Balla Márton tehát a törvényszék magánokirat hamisítás vétségéért 1 hónapi fogházra és huszkorona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott az ítéletbe debogysis nyugodott bele.

Mosó férfi ruhakelme
 Sepsí-Szt.-György-i
 magyar gyártmány,
 I öltönyre való
3.50—5 frtig,
DONOGÁN és SOMOSSY
 Kunz József és Tsa utóda cégnél,
 Debrecen, Kistemplombazár.

A FÖLDES-féle
Margit Crème
 Legkiválóbb a nap és nőiszepe
 Hatása esodás.
 szél befolyása ellen sem higanyt, sem ólnot nem tartalmaz a zsírintes közkedvelt

FÖLDES-féle
Margit Crème
 Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, ajkalfoltot, pattanást, bőrtörést, (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot, fehérré, simává varázsolja üdít és fiatalít.
Á: kis tégely 1 k. nagy 2 k.

Földes Kelemen
 gyógyszerész ARAD.
 Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszert-kereskedésben.
 Kiváló tolett-cikkek:
 Margit-hőlgypor (8 színben) K. 1.20
 Margit-szappan 70 f.
 Margit-fogpép 1.—K. (Zahnpaste)
 Margit-arozvíz 1.—K.

Főraktár:
 Földes Kelemen
 gyógyszerész
 ARAD.

Hőlgyek részére nélkülözhetetlen!
 Legjobb szőpítőszert.

9938—1906.
Arlejtési hirdetés.
 Debrecen sz. kir. város tanácsa a 6468—1604. sz. t. határozatával a guti erdészlak tervszerű építéséhez szükséges építési munkák biztosítása céljából zártajánlati verseny tárgyalást hirdet.
 A teljesítendő munkálatok a következő összegekkel vannak előirányozva

- I. Föld, kőmivesburkoló és elhelyező munkák . . . 6471 K. 45 f.
 - II. Burkolatok . . . 808 K. 70 f.
 - III. Vasszerkezeti munkák 618 K. 30 f.
 - IV. Ács munkák . . . 2615 K. 57 f.
 - V. Tetőfedő munka . 1710 K. 61 f.
 - VI. Bádogos . . . 844 K. 12 f.
 - VII. VIII. IX. X. Asztalos, lakatos, üveges, mázó munkák 2626 K. 66 f.
- Együtt: 15195 K. 41 f.

azaz Tizenöt ezregeryszázkilencvenöt korona 41 filler.

Ajánlat tehető minden munka nemre külön-külön, vagy az összes munkára.

A pályázatban résztvehet minden kellő képesítéssel bíró vállalkozó és iparos.

Csak irásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyekben az ajánlatba hozandó egységárak vagy százalékos engedmény betűvel és számmal tisztán olvashatóan kiirandók.

Pályázó köteles ajánlatában kijelenteni hogy a tervet költségvetést vállalati feltételeket, és a helyviszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőknek elvállalja.

Minden ajánlattevő köteles az előirányzati összeg 5%-át pénztárhoz készpénzben, vagy óvadékképes értékű papírban a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Ily letéteket a városi házipénztári hivatalnál f. évi július hó 26-án délután 4 óráig fogad el.

A szabályszerűen bélyegzett irásbeli zárt ajánlatok f. évi július 26-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A beérkező pályázatok f. évi július hó 27-én d. e. 10 órakor a város nagy tanács termében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, távirati, vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelt s kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására másképpen intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számított 30 napig kötelezettségben marad.

A terv, költségvetés és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban (Simonffy-u. 2-b. szám II. em 13. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debrecen, 1904. július hó 11.
A városi tanács.

Szabadalmazott. 0 0 Diadal.

- Hűtőházak** hűtőgéppel vagy amerikai rendszerű jégkészítéssel.
- Jéggyártógépek** kisebb arányokban a szén-sav rendszer alapján bármely célra és bármely méretben.
- Jégszekrények** szifonok és az összes e szakmába vágó cikkek.
- Stanol-kupakok, pincefelszerelési cikkek,** elsőrendű minőségben és igen megbízható kivitelben kaphatók:

dr. Wágner és társai
 fémáruházaiban Budapesten, Tinody-utca 3.
 Árjegyzékek, költségvetések, tervrajzok ingyen és bérmentve. — Előnyös fizetési feltételek. — Olcsó árak.

Magy. kir. államvasutak.
 Igazgatósága.
 119985—1904. F. IV.

Hirdetmény.

Ezennel közzhírré tétetik hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyakum.: bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

- Arad állomáson 1904. július 20-án d. u. 2 órakor,
 - Szeged állomáson 1904. július 21-én d. u. 2 órakor,
 - Debrecen állomáson 1904. július 26-án d. u. 2 órakor
 - Budapest, 1904. július hóban
- Az igazgatóság.**
 (Utánnnyomás nemdijastatik)

Hajdusági Bajuszpedrő.
Szép bajusz
 nyerhető a híres Hajdusági Bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindig szép állásban tartja és soha nem keményedik meg.
 Egy doboz 50 fill.
 Kapható:
 Dr. Rotschnek V. Emil utóda
Grósz Nagy Ferenc
 gyógyszerésznél
DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.
 Valamint Tóth Béla gyógyszertárában

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Debrecen.
17313—1094. sz.

Pályázati hirdetemény.

A tokaji Tiszahidunk alatt fennmaradt circa 35 drb. régi cölöpnek robbantás vagy kihuzás utján való eltávolítása tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg felbéjlesztett ajánlatok legkésőbb f. é. július hó 30-án déli 12-óráig a magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók,

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlata tokaji Tiszahidnál fennmarad régi cölöpök eltávolítására.” Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. július hó 29-én délelőtti 11 óráig 200 azaz Kettő száz korona teendő le készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség győjtő pénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követhető.

A pályázati feltételek a következők:

1.) Vállalkozó tartozik a cölöpöket, vagy olyképen robbantani, hogy a talajból ki ne álljanak, vagy pedig teljesen kihuzni.

2.) Vállalkozó tartozik a munkát legkésőbb 1904. évi szeptember hó 15-éig teljesen befejezni, ellen esetben minden addig el nem távolított cölöpért minden egyes késedelmi nap után 10 azaz Tíz korona kötbért fizetni.

3.) Az esetre, ha a munka kedvezőtlen vizállás miatt legkésőbb f. é. augusztus hó 10-éig nem volna megkezdhető, a fenn kikötött befejezési határidő annyival nappal lesz meghosszabbítandó, a hány nappal a munka megkezdését a vizállás miatt el kellett halasztani. A vizállás alkalmas, vagy nem alkalmas voltára nézve egyoldalulag a magy. kir. államvasutak véleménye mértékadó.

4.) Az esetre, ha munka közben oly kedvezőtlen vizállás állana be, mely a cölöpök eltávolítását akadályozza, a befejezési

határidő annyi nappal lesz meghosszabbítandó, a hány napig azon kedvezőtlen vizállás tart. Ennek megítélése is egyoldalulag a magyar királyi államvasutakra tartozik.

5.) Vállalkozó tartozik a munkához szükséges mindentéle eszközöket és anyagokat kivétel nélkül sajátjából megszerezni és összes munkáit sajátjából fizetni.

6.) Kihuzás esetén a kihuzott cölöpök, vállalkozó tulajdonát képezik.

7.) A munka folyama alatt vállalkozónak egy részletfizetésre lesz igénye keresetének többi része csak a munka teljes befejezése után lesz folyósítandó.

8.) Vállalkozó tartozik ajánlatában világosan kijelenteni, hogy az e hirdeteményben foglalt valamennyi feltételeknek magát teljesen aláveti.

Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok közt a szabad választó jogot.

Kelt Debrecen, 1904. július hó

Az üzletvezetőség.

Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban,
izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, es. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiac, a főtőzsdével szemben
kaphatók, hol úgy a legszere-
nyebb mint a legdiszesebb meny-
asszonyi kelengyék, szobaberen-
dezések és diszítések kifogástal-
anul eszközöltetnek.

9892—1904.

Arverési hirdetemény.

Debrecen sz. kir. város tanács a Monostor. Apafia és a Savós-
kut erdősejnek, legelőül való
bérbeadására nyilvános árverést
hirdet. Az árverés f. hó 26-an
kedden d. e. 9-órákor fog meg-
tartatni a városháza közgyűlési
termében.

Az árverési feltételek a vá-
rosi számvevési hivatalban ahi-
vatalos óra alatt megtekinthetők.

Debrecen 1804. július 18.

A városi tanács.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhívom tisz-
telt virág kedvelő közönséget hogy kertészeti te-
lepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden
kigondolható növények szép erőteljesek és nagy
mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban
kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak eselleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám
alatt van Debrecenben.

A legjobb arcz-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
o latához o

Seail-puder. Kiváló finom arczpor
három színben, fehér, rózsás és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér